

עובד על בטוח

מי נושא בתוצאות אי העברת תשלומים פנסיוניים - המעביד בלבד או שמא גם קופת הגמל? | בית המשפט קבע כי בשני המקרים מחדלם עלול להשית עליהם את תוצאותיו

את קרן הפנסיה הוותיקה לקבלת פנסיית נכות, נדחה בטענה כי חברותו בקרן הופסקה זה מכבר. לעומת זאת, קרן הפנסיה החדשה דחתה את בקשתו, בטענה כי הנכות נגרמה כתוצאה מליקוי בריאות, ממנו סבל בטרם הועבר ביטוחו לקרן החדשה. בית הדין הארצי קבע כי המחלל שמנע את המשך ביטוחו של העובד בקרן הפנסיה הוותיקה היה מחדלו של המעסיק, שלא העביר תשלומים לקרן הפנסיה באופן קבוע וכנדרש. עוד קבע בית הדין, כי הגם שלעובד היתה זכות תביעה ישירה גם כנגד קרן הפנסיה, הוא לא היה חייב לפעול בהתאם. ומשלא עשה כן, על המעביד לשאת במלוא נזקיו, דהיינו ישלם לו את מלוא פנסיות הנכות להן היה זכאי אילו היה מבוטח את עובדו בהתאם, פסק בית הדין כי "מעביד שאינו מבטח את עובדו בביטוח הסוציאלי בו הוא מחויב, צריך לצפות כי הנזק לעובד יכול ויהיה אובדן הביטוח הסוציאלי – שלרוב הוא נזק גדול לאין ערוך מעלות רכישת הביטוח הסוציאלי".

חובת קופות הגמל

ראוי לציין, בהקשר זה, את קביעתו של בית הדין לעניין סעיף 19א' לחוק הגנת השכר, המטיל על קופות הגמל את החובה להבטיח את זכויותיהם של עובדים בקופות הגמל, חרף מחדלו של המעביד לשלם לקרנות את חוב הגמולים (תוך שהם רשאים לדרוש שיפוי מהמעביד). בפסק הדין נקבע כי חלה חובה על קופת הגמל, במקרים בהם הפסיק המעסיק להעביר תשלומים לביטוח פנסיוני, לברר עם המעסיק את הסיבה להפסקת התשלומים, גם בלא שנמסרה לקופת הגמל הודעה מיוחדת על כך. פסק הדין הבחין בין שני מצבים: מצב בו מעסיק מעולם לא הפקיד דמי גמולים בעבור עובד, ומצב בו הפקדת דמי הגמולים הופסקה לאחר שהחלה. בית הדין קבע, כי במקרה בו הופסקו התשלומים הפנסיוניים, מחויבת קופת הגמל לפעול לגביית התשלומים, כאשר מחללה של קופת הגמל עלול להשית עליה את תוצאות המחלל. יצוין כי הגם שקביעה זו היתה בדעת המיעוט, עדיין קיים סיכוי כי ברבות הימים היא תהפוך להלכה המחייבת, זאת בהתחשב בחוסנה הכלכלי וביכולות הקיימות לה לשאת בתשלומי הביטוח לעובד שנפגע או לשאיריו.

הכותבת הינה מייסדת ובעלת משרד עורכי דין תמר גולן

תשלומים פנסיוניים, הכוללים גם ביטוח נכות (אובדן כושר עבודה) ושארים, הינם כיום חלק בלתי נפרד מזכויותיו הבסיסיות של העובד. החובה לבטח עובד בביטוח פנסיוני חלה מכוח צווי הרחבה, הסכמים קיבוציים והסכמים אישיים. בשבע השנים האחרונות הוחלה חובה זו על כלל המועסקים במשק, אלא, שגם כיום רבים מהם אינם מקיימים אותה. בחלק מהמקרים, המחלל נובע מרשלנות ומהיעדר מודעות לחיובים הכספיים, אשר עשויים להיות מוטלים על המעסיקים כתוצאה ממחדלם להעביר את כספי התגמולים כנדרש וכמחויב.

תביעת שיעור התשלומים

עיכוב או אי העברת התשלומים במועדם עלולה לסכן את עתידו של העובד ובני משפחתו כאשר יתרחש מקרה הביטוח כדוגמת תאונה, מחלה, מוות או פרישה, וקרן הפנסיה או חברת הביטוח – בה הפקיד המעביד כספים באופן בלתי סדיר, בלתי מספק או באיחור – לא תפצה את העובד בקרות מקרה הביטוח, אם באופן מוחלט ואם באופן חלקי. במקרים אלו, עלול העובד להגיש תביעה כנגד המעביד, ולתבוע ממנו את הפיצוי בגין חסרון הכיס שנגרם לו כתוצאה ממחדליו. במקרים רבים, כאשר מגיש עובד תביעה כנגד מעביד בגין אי העברת תשלומים לקרנות הפנסיה ולחברות הביטוח, תובע העובד את שיעור התשלומים שלא הועברו, ולא פיצוי ריאלי בגין הנזק שנגרם לו (לדוגמא, נזקים אקטואריים).

מחדלו של המעסיק

בפסקי דין שניתנו לאחרונה על ידי בתי הדין לעבודה נקבע כי על המעסיק לפצות את העובד או שאירוי בגין תשלומי הביטוח שנמנעו ממנו, מחמת היעדר תשלומים סדירים ומלאים לקופת הגמל, אשר היו מקנים לו תשלומי ביטוח מקופת הגמל (קרנות פנסיה או חברות ביטוח). פסק דין שניתן לאחרונה דן בעניינו של מנהל עבודה בענף הבנייה, אשר בשלב מסוים חדל מעסיקו לבטחו בקרן הפנסיה הוותיקה. כאשר החליט לחדש את הביטוח, סירבה קרן הפנסיה הוותיקה להמשיך ולבטח את העובד מחמת חלוף הזמן. בהתאמה לכך, בוטח העובד בקרן הפנסיה החדשה, ללא רציפות זכויות בין הקרנות, ומבלי שהיה מודע לכך. ברבות הימים, איבד המנהל את כושר עבודתו, וכאשר תבע